

**Notitie : Quickscan Flora en Fauna ruimtelijke
ontwikkeling Korte Schaft, Houten**

Datum : 1 februari 2017
Contactpersoon : Dhr. P. van Boheemen
opdrachtgever
Projectnummer : 211x08604
Opgesteld door : Rachel Lauwerijssen
Gecontroleerd : Ineke Kroes
door

Tuincentrum De Schouw is voornemens om op locatie De Bouw/ Korte Schaft een nieuw tuincentrum te realiseren. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkserwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Nature 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur als onderdeel van het Nationale Natuurnetwerk (voormalige EHS) is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en de regels hiervoor, waaraan dient te worden voldaan, zijn opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening van 2013. Het Nationale Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren hiertoe. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

De soortenbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet Natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet Natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Stappenplan soortenbescherming

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 16 juli 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in vooronderzoek natuurwetgeving) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

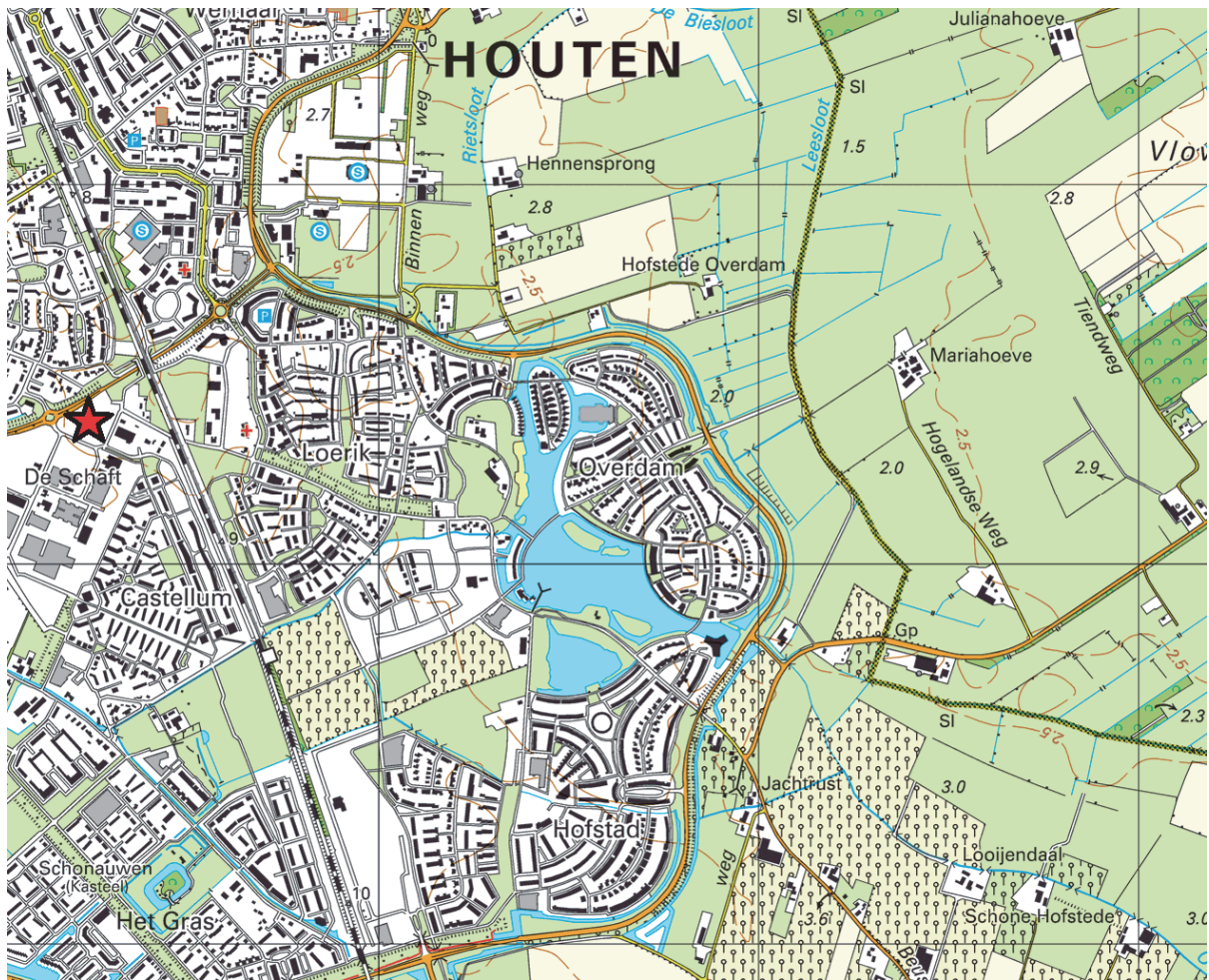
Het plangebied ligt aan de Korte Schaft en De Bouw in het zuidoostelijk deel van de stad en gemeente Houten. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 140,248, Y= 448,373. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing plangebied.

De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Figuur 2: Topografische kaart plangebied.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een kruidenrijk grasland, begroeid met kruidensoorten zoals grote brandnetel, klaproos, witte en rode klaver, boerenwormkruid en Engels raigras. Het gebied is niet omheind en vrij toegankelijk. Het terrein wordt omringd door de straten De Bouw, de Korte Schaft en de Hoge Schaft. Direct ten noorden van het plangebied is een braakliggend terrein aanwezig. Dit terrein maakt echter geen deel uit van het plangebied.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een bedrijventerrein met hier en daar bedrijfswoningen. In de nabije omgeving is een spoorlijn aanwezig. Er zijn geen bomen en er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het plangebied zelf. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 6) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 3: Overzicht plangebied. Foto genomen vanaf de Korte Schaft

Figuur 4: Aanzicht braakliggend terrein direct ten noorden van het plangebied. Foto genomen vanaf de Hoge Schaft

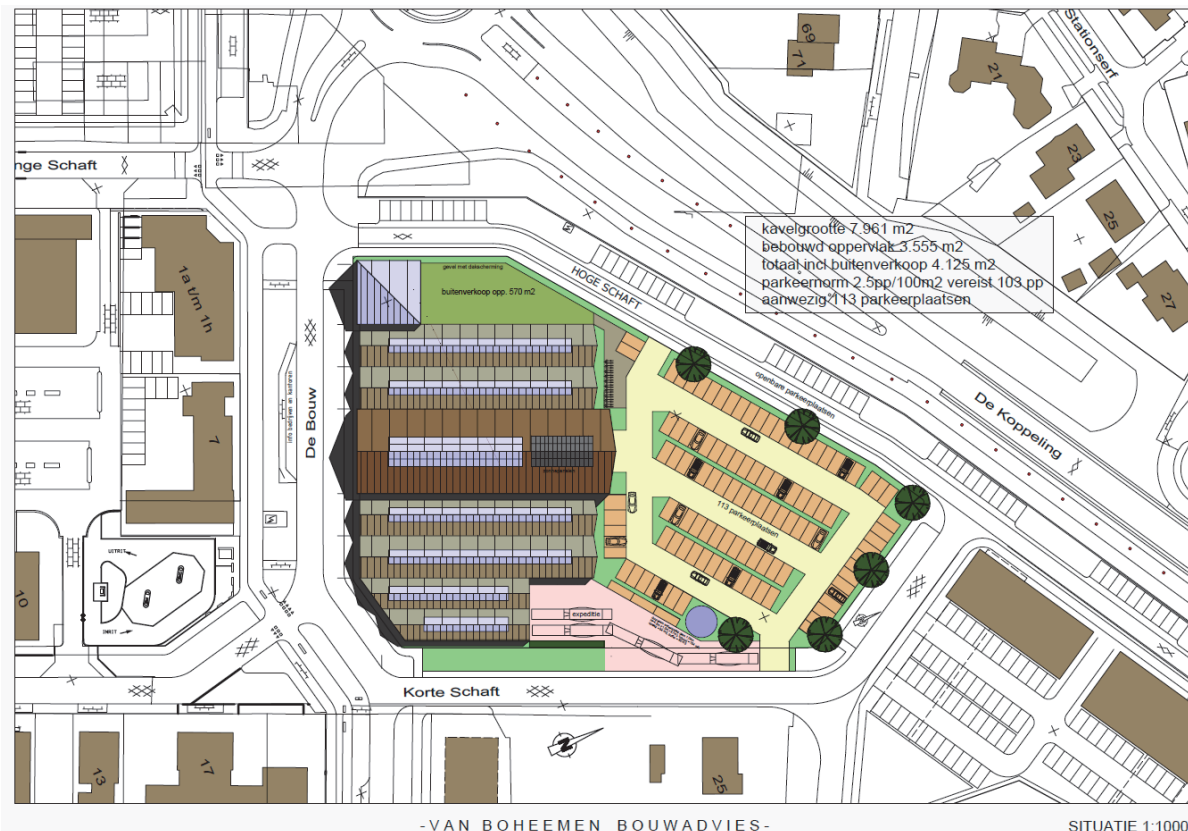
Figuur 5: Aanzicht plangebied. Foto genomen vanaf De Bouw en de Hoge Schaft

Figuur 6: Aanzicht plangebied

Toekomstige (geplande) situatie

Het bouwproject beoogt de bouw van tuincentrum De Schouw en een bijbehorende parkeerplaats. Met de planontwikkeling zal de gras- en kruidenvegetatie verwijderd worden, er zal grondverzet plaatsvinden en de grond zal bouwrijp worden gemaakt. Een bebouwingsstudie is weergegeven in figuur 7.

Figuur 7: Toekomstige situatie nieuwbouw tuincentrum De Schouw

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijke beschermde natuurgebied, het Natura-2000 gebied Lingegebied & Diefdijk- Zuid, ligt op 10,2 km afstand. Gezien de afstand en de aard van de ontwikkelingen zijn negatieve effecten op het Natura-2000 gebied op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten het Utrechts Natuurnetwerk en de Groene Contour zoals is vastgesteld in de Provinciale Ruimtelijk Structuurvisie Utrecht. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologisch beschermde gebieden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen op het kruidenrijk grasland. Het tijdstip van het veldbezoek was gunstig voor het herkennen van beschermde vaatplanten, ze zouden in een stadium moeten zijn waarin ze goed te herkennen zijn. Er zijn echter geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Negatieve effecten op beschermde vaatplanten wordt daarom op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoort zoals huisspitsmuis en veldmuis (Wnb- andere soorten, provinciaal vrijgesteld). Van deze algemeen beschermde zoogdieren zijn geen sporen gevonden.

Het voorkomen van eekhoorn, das en boomarter (Wnb-andere soorten) is uit de directe omgeving bekend. Sporen en/of verblijfplaatsen van genoemde soorten zijn echter niet aangetroffen binnen het plangebied of in de directe omgeving. De aanwezigheid van zowel eekhoorn, das als boomarter wordt uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en foerageergebied. Er zijn in deze stedelijke omgeving geen bossen, boomgaarden, geschikte graslanden of parken in de buurt, waar deze soorten zich thuis voelen. Negatieve effecten op boomarter, das, eekhoorn en overige zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn op voorhand uitgesloten.

Effectbeoordeling

Voor algemeen beschermde soorten met een provinciale vrijstelling geldt een algemene vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis rosse vleermuis en laatvlieger (tabel 3). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Gezien het ontbreken van bomen en bebouwing binnen het plangebied worden negatieve effecten op rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen op voorhand uitgesloten. Vanwege het ontbreken van opgaande begroeiing en het geheel ontbreken van doorgaande, lijnvormige (groen) elementen zoals bomenrijen of houtwallen binnen het plangebied en in de nabije omgeving wordt de aanwezigheid van foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen op voorhand uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn er rond het plangebied enkele broedvogels waargenomen zoals spreeuw, kauw en kraai. Binnen het plangebied biedt de opgaande begroeiing geschikte nestlocaties voor broedvogels. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen van broedvogels.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals de huismus, gierzwaluw en roek zijn tijdens het veldbezoek binnen het plangebied niet aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn er huismussen gesignaleerd bij een woonhuis aan de Korte Schaft tegenover het plangebied. Mogelijk maakt een deel van het plangebied deel uit als foerageergebied van huismus. Het is echter niet geheel uitgesloten dat naast huismus, andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in de (wijdere) omgeving tot broeden kunnen komen het plangebied gebruiken als foerageergebied.

Effectenbeoordeling

Door de planontwikkeling zal het kruidenrijk grasland verdwijnen. Hierdoor kunnen nesten van bodembroeders (weidevogels) en overige broedvogels die hier mogelijk kunnen broeden, worden aangetast. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de opgaande begroeiing, kan wel verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door deze werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden

aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels tot een acceptabel minimum verminderd.

Met de planontwikkeling gaat er geen essentieel foerageergebied verloren. Er zijn wel huismussen aangetroffen, maar op die specifieke plek wordt geen beplanting verwijderd. Er is bovendien in de directe omgeving van de nestlocatie van de huismus, die zich tegenover het plangebied bevindt, voldoende (alternatief) foerageergebied voorhanden. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals de huismus, zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, grote modderkruiper, ringslang (Wnb-andere soorten), heikikker en poelkikker (Wnb-Hrl). Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Negatieve effecten voor vissen zoals de grote modderkruiper, en voortplantingsplaatsen van amfibieën zijn op voorhand uitgesloten.

Het voorkomen van heikikker, poelkikker en ringslang worden op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied. Het plangebied ligt te stedelijk, er zijn geen poelen of vennen voor de poelkikker, het is geen gebied met een redelijk constante hoge waterstand, wat geschikt is voor de heikikker, en er is geen water met begroeide oevers en natte graslanden voor de ringslang. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (Wnb-andere soorten, provinciale vrijstelling).

Effectenbeoordeling

Voor algemeen beschermde soorten met een provinciale vrijstelling geldt een algemene vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelde diersoorten. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoort zoals verschillende muizensoorten, en algemeen beschermde amfibieën zoals gewone pad en middelste groene kikker (Wnb-andere soorten met vrijstelling Provincie Utrecht). Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de opgaande begroeiing. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen nesten aangetroffen. Tijdens de werkzaamheden kan er verstoring van broedvogels plaatsvinden. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de opgaande begroeiing kan wel verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamhe-

den buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

- Een deel van het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van huismus. Met de planontwikkeling gaat er echter geen essentieel foerageergebied verloren omdat er in de directe omgeving van de nestlocatie voldoende (alternatief) foerageergebied voor huismus voor handen is. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.